

Kako ravnati s tlemi v dobro ekosistema

Tla opravljajo ključne ekosistemske storitve, ki bistveno prispevajo k blaginji ljudi. Neresno bi se bilo obrniti stran od te problematike.

Antonija Božič Cerar

Tla, vrhni sloj zemljine skorje, sestavljen iz mineralnih delcev, vode, zraka in organskih snovi, so skupaj z živimi organizmi omejen naravni vir. Izgubo ali degradacijo tal je nemogoče odpraviti oziroma obnoviti v obdobju človekovega življenja.

Poskrbite za boljše upravljanje kmetijskih zemljišč

Tla lahko zadržijo velike količine ogljika in so za oceani največji ponor toplogrednih plinov. V zadnjih desetletjih je ta sposobnost močno oslABLJENA zaradi netrajnostnega upravljanja in spremenjene uporabe zemljišč.

Rešitve so v boljšem upravljanju kmetijskih zemljišč in obnovi pašnikov. Obetajoča je piroliza biomase oziroma bioloških odpadkov za proizvodnjo biooglja. Bioogljje izboljšuje kakovost tal in hkrati zadržuje ogljik v tleh. Obenem ponuja tudi možnost prerazporeditve vsebnosti ogljika iz CO₂ v ozračju, kjer je škodljiv, v tla, ki so marsikje z ogljikom podhranjena.

250 tisoč lokacij potrebnih sanacije

Tla so izpostavljena vrsti degradacijskih procesov, kot so erozija zaradi vode, vetra ali rahljanja, zbitost tal, zmanjšanje vsebnosti organskega ogljika v tleh in biotske raznovrstnosti tal ter zasoljevanje. Ti procesi

so povezani s kmetijstvom, v primeru onesnaženja tal pa tudi z industrijsko proizvodnjo.

V Evropi ocenjujejo, da so na okoli treh milijonih lokacij potekale dejavnosti, ki bi lahko onesnažile tla. Sanacija oziroma remediacija bi bila potrebna na okoli 250 tisoč lokacijah.

V očeh javnosti je vsebnost kovin v tleh posebno problematična na industrijskih lokacijah. Različne vsebnosti kovin so že naravno prisotne v tleh in so v sledovih tudi pomembne za ohranjanje zdravja ljudi. Kadmij, živo srebro in svinec so pri tem izjema in so za zdravje ljudi le škodljivi.

Zadrževalni mehanizem, ki lahko zajame nevarne snovi

Tla v Evropi so glede na kemične in fizikalne lastnosti zelo različna, od sestave tal pa je odvisno, kaj se bo zgodilo z nevarnimi snovmi: te lahko potujejo v tleh ali v njih ostanejo vezane, lahko pa prehajajo v rastline in živali.

Kovine, ki se zaradi različnih oksidacijskih stanj povezujejo z različnimi anioni in kationi v okolju, se lahko vežejo na raztopljene organske snovi v vodi ali na minerale v sedimentu ali v tleh.

Preveliko onesnaženje lahko onemogoči ekosistemske storitve tal. Onesnaženje s težkimi kovinami ali določenimi organskimi snovmi je lahko tudi nepovratno.

Ne ignorirajte problematike

Države EU se niso uspele dogovoriti za skupen pristop in politiko na področju zaščite tal. Konvencijo Združenih narodov o boju proti dezertifikaciji/degradaciji tal (UNCCD) je do zdaj ratificiralo 194 držav, vključno z vsemi državami Evropske unije. Slovenija jo je ratificirala v drugi polovici leta 2001.

Čeprav EU ne predvideva skupnih ukrepov za zaščito tal, bi bilo neresno, če problematiki tal ne bi posvetili ustrezne pozornosti, saj bodo le tako lahko še naprej opravljala svoje ekološke funkcije, od katerih smo vsi življenjsko odvisni. [gg](#)

Prispevek oglja k izboljšanju kakovosti tal ponuja možnost prerazporeditve vsebnosti ogljika iz CO₂ v ozračju, kjer je škodljiv, v tla, ki so marsikje z ogljikom podhranjena.

Gospodarska zbornica Slovenije 1. junija 2017 organizira Okoljski dan gospodarstva z naslovom Po sledih nevarnih snovi. Vljudno vabljeni!

Foto: Depositphotos

Okoljski dan gospodarstva

